Kamppailulajiliittojen ja Painonnostoliiton yhteinen ympäristöohjelma 2025–2027

Ympäristöohjelmassa mukana olevat liitot:

Aikidoliitto, Judoliitto, Karateliitto, Miekkailu- ja 5-otteluliitto,
Nyrkkeilyliitto, Painiliitto, Painonnostoliitto ja Taekwondoliitto

Ohjelma hyväksytetään liittojen hallituksissa lokakuussa 2024 ja astuu voimaan 1.1.2025.

Ympäristötyöryhmä:
Juha Alaluukas, Minna Lehtola, Aino Linnamaa, Ulrika Ojala, Marjaana Rantala,
Elina Strandman, Jarno Tiainen, Varpu Wiens

Sisällysluettelo

1. Johdanto 1
2. Ympäristöpolitiikka 1
3. Suunnitteluprosessi 2
4. Toimenpidesuunnitelma 3
5. Nykytilan kartoituksen tulokset 3
6. Mittarit ja seuranta 5
7. Viestintä 7
8. Lopuksi 7

Ympäristöohjelman taustalla olevat lähteet 8
Liitteet 9
Liite 1. Google Forms -kyselylomakkeen kysymykset 9
Liite 2. Kooste kyselyn vastauksista kysymyksittäin ja graafiset esitykset. 14

1. Johdanto

Me, Aikidoliitto, Judoliitto, Karateliitto, Miekkailu- ja 5-otteluliitto, Nyrkkeilyliitto, Painiliitto, Painonnostoliitto ja Taekwondoliitto, kannamme vastuumme ympäristöstä. Näin varmistamme, että lajiemme harrastaminen jatkuu myös tulevaisuudessa. Meidän mielestämme urheilu- ja liikuntajärjestöjen tulee kantaa oma kortensa kekoon ympäristön suojelemiseksi. Osana tätä vastuunkantoa olemme laatineet yhteisen ympäristöohjelman. Ohjelman tavoitteena on lisätä tietoisuutta ympäristöohjelmasta, sen sisällöistä ja vastuista. Tarkoituksena on konkreettisesti toimeenpanna ohjelmassa esitetyt toimenpiteet ja saada aikaan vaikuttavia muutoksia ympäristön hyväksi. Ympäristöohjelmalla on tarttumapintoja myös Kamppailulajien ja Painonnostoliiton yhdenvertaisuussuunnitelmaan. Ohjelma nähdään prosessinomaisena kehittymisenä, joka täydentyy tarpeenmukaisesti kulloistenkin sekä ulkoisten että sisäisten tekijöiden mukaisesti.

Pyrimme vastaamaan siihen, mitä Opetus- ja kulttuuriministeriö määrittelee ympäristövastuun olevan: Järjestö tunnistaa ja arvioi toimintansa ympäristövaikutukset esimerkiksi kilpailutoiminnan, tapahtumien, liikuntapaikkojen, matkojen ja hankintojen osalta. Järjestön toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa vähennetään toiminnan kielteisiä ympäristövaikutuksia ja edistetään ympäristökestävyyttä. Järjestö vaikuttaa kestävyyttä edistävästi myös rakenteiden, viestinnän ja koulutuksen avulla.

Liikuntajärjestöjä nyt koskevat ympäristöohjelmat ovat keino jalkauttaa toimenpiteitä, joita kansainvälisesti ohjaavat YK:n Agenda 2030, EU:n ilmastopolitiikka ja Pariisin ilmastosopimus. Kansallisesti opetus- ja kulttuuriministeriö soveltaa eri ilmasto-ohjelmia lajiliitoille ja lajiliitot edelleen omille jäsenilleen eli urheiluseuroille. Lisäksi ympäristöohjelmia ohjaavat mm. liikuntalaki, kansainvälisten lajiliittojen säädökset ja Olympiakomitean vastuullisuusohjelma, johon Olympiakomitean jäsenjärjestöt ovat sitoutuneet.

Huomioimme ympäristövaikutukset kaikessa toiminnassamme siinä laajuudessa kuin se liittojemme perustehtävät huomioiden on mahdollista. Nykytilan päivityksen tekeminen auttaa tunnistamaan toimintamme kehityskohdat, mutta myös jo toimivat käytänteet. Näitä jo hyväksi havaittuja ja käytössä olevia toimintamalleja on hyvä levittää käyttöön otettavaksi. Kuitenkin jo heti alusta lähtien suunnittelemme konkreettiset toimenpiteet, joilla mukana olevina järjestöinä voimme ensin viestiä, ohjata, kannustaa ja mahdollisesti tulevaisuudessa velvoittaa omia jäsenyhteisöjämme toimimaan ohjelman mukaisesti.

Teemme jo ennestään yhteistyötä monella eri osa-alueella. Yhteisen ympäristöohjelman kautta vastuullisuuskysymykset nousevat entistä suurempaan rooliin järjestöjen yhteisessä tekemisessä. Vaikutamme viestinnän keinoin ympäristöohjelman tavoitteista 1000 jäsenseuran kautta 50.000 ihmiseen.

2. Ympäristöpolitiikka

Tuemme kestävää kehitystä ja ilmastonmuutoksen hillintää sekä autamme siihen sopeutumisessa. Yksin olemme pieniä toimijoita, mutta yhdessä Olympiakomitean, seurojen ja muun yhteisön kanssa ympäristöteoista tulee vaikuttavampia. Jaamme tietoa ja tuemme lajiemme seuroja ympäristöasioissa. Kannustamme kaikkia lajimme toimijoita huomioimaan ympäristön kaikessa toiminnassaan.

A Global Hub for Environmental Governance Sports, the Environment, and the Role of International Geneva – Geneva Environment "Urheilu ja Ympäristö" ohjelmassa korostetaan urheilun ja ympäristön välistä riippuvuussuhdetta. Sports for Nature -ohjelmassa on neljä periaatetta, joihin tämäkin ohjelma sitoutuu. Nämä periaatteet ovat luonnon suojelu ja luontotyyppien ja lajien vahingoittamisen välttäminen, luonnon palauttaminen ja elvyttäminen aina kun se on mahdollista, luontoon kohdistuvien riskien ymmärtäminen ja

vähentäminen toimitusketjuissa sekä luonnon hyväksi tehtävä positiivinen toiminta koulutuksen ja innostamisen kautta sekä urheilussa että sen ulkopuolella.

3. Suunnitteluprosessi

Kamppailulajien yhteisen ympäristöohjelman työstö alkoi 21.4.2021 pidetyllä kokouksella, jossa todettiin yhteiselle ohjelmalle olevan tarvetta, jotta sen vaikuttavuus olisi suurempi.

Ympäristöohjelman päivitystyö aloitettiin keväällä 2024 nykytilan kartoituksella, sekä selvittämällä kuinka vuosille 2022-2024 asetetun ympäristöohjelman tavoitteet ovat toteutuneet. Päivitystyö toteutettiin yhteistyössä Kamppailulajiliittojen ja Painonnostoliiton perustaman ympäristötyöryhmän sekä toiminnanjohtajien kanssa. Huhtikuun ja syyskuun 2024 välisenä aikana ympäristötyöryhmä kokoontui kuusi kertaa.

Nykytilanteen kartoittamiseksi ympäristötyöryhmän pyysi lajiliittoja; Aikidoliitto, Judoliitto, Karateliitto, Miekkailu- ja 5-otteluliitto, Nyrkkeilyliitto, Painiliitto, Painonnostoliitto ja Taekwondoliitto, selvittämään seuraavat tiedot; kilometrikorvaukset, sisältäen niin kilometrit kuin maksetut korvaukset; sekä kansainvälisiin arvokisoihin lähetettyjen urheilijoiden määrä. Lisäksi liittojen jäsenistöille lähetettiin ympäristötyöryhmän valmistelema ympäristökysely, jonka avulla pyrittiin kartoittamaan lajiliittojen ja jäsenseurojen tilannetta sekä näkemyksiä ympäristöön ja kestävään kehitykseen liittyvissä asioissa.

Alkukartoituksen tavoitteena oli selvittää lähtötilanne, jotta vuosille 2025-2027 asetettu ympäristöohjelma ja luotu mittaristo ohjaisi toimintaa ja priorisoisi kestävyyden näkökulmasta keskeisimmät ja vaikuttavimmat toimet. Alkukartoituksessa esiin nousseiden kehityskohteiden perusteella ympäristötyöryhmä esitti ympäristöohjelmaan 2025-2027 mittareita, joiden vaikuttavuus, toteutettavuus sekä seurattavuus edistäisivät kestävyyden eri näkökulmien toteutumista kamppailulajien ja Painonnostoliiton toiminnan piirissä. Päivitetty ympäristöohjelma toimitettiin liittojen hallituksille hyväksyttäväksi syksyllä 2024.

Tämän ohjelman ajantasaisuutta ja vaikutuksia seurataan tarpeenmukaisesti, mutta säännöllisesti. Seuraava päivitys tehdään 2026. (Kuva 1)

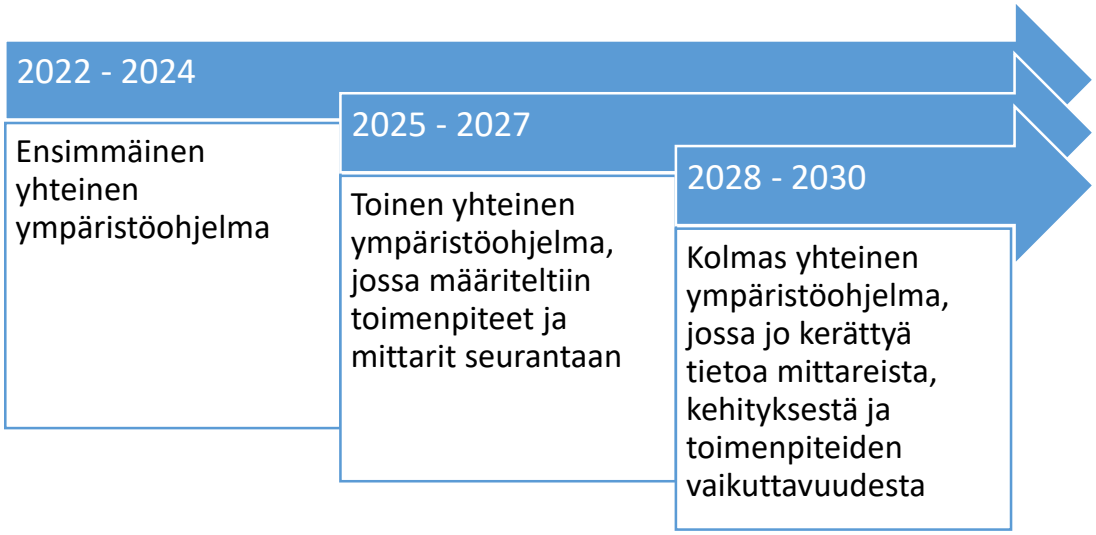

Kuva 1. Ohjelman päivitysprosessi vuodelle 2030.

Arvioimme mittaristojen toimivuutta ohjelmakausittain ja tarvittaessa muokkaamme niitä uudelle ohjelmakaudelle.

Huomioimme ympäristövaikutukset kaikessa toiminnassamme siinä laajuudessa kuin se liittojemme perustehtävät huomioiden on mahdollista. Tiedostamme, että urheilu vaatii mm. matkustamista, mutta haemme näissäkin tapauksissa ympäristön kannalta edullisia ratkaisuja. Luomme toimintatapoja, joiden avulla jäsenyhteisömme voivat muovata toimintaansa ympäristöystävällisempään suuntaan. Viestintäteknologian hyödyntäminen mahdollistaa esimerkiksi ylenmääräisen matkustuksen vähentämisen koulutusten ja kokousten yhteydessä.

Tämä ohjelma on voimassa vuodet 2025-2027. Tämän ajanjakson aikana ympäristötyöryhmä kokoontuu säännöllisesti, jolloin tarkastellaan ohjelman ajantasaisuutta ja vaikutuksia. Seuraavan ohjelman päivitys aloitetaan keväällä 2027.

4. Toimenpidesuunnitelma

Edellisen ohjelmakauteen oli kirjattu kolme tavoitetta, jotka olivat tilannekuvan luominen, ympäristön huomioiminen liittojen toiminnassa ja ympäristötietoisuuden lisääminen lajien parissa. Ympäristötyöryhmässä on edustaja jokaisesta mukana olevasta lajiliitosta, jotta kaikkien ääni tulee kuuluviin ja ympäristöohjelman toimenpiteet jalkautuvat kaikkiin lajeihin. Työryhmän ensimmäisenä tehtävänä oli nykytilanteen kartoitus ja sen pohjalta tavoitteiden sekä niiden toteutumista seuraavien mittaristojen luominen. Mittaristojen nollapisteeksi otettiin tilanne vuodelta 2023 ja toimenpiteiden vaikutuksia verrattiin siihen.

Ohjelman edetessä, ympäristöohjelman 2025-2027 tavoitteet ja toimenpiteet ovat edenneet siten, että tilannekuvan luominen kokonaisuudessaan on tehty. Siihen sisältyivät ympäristöryhmän perustaminen, tiedon keruu ja mittaristojen luominen. Valitut mittarit, seuranta ja vastuutahot löytyvät Kamppailukompassista, joka on sisältöineen kuvattu kappaleessa 6. Mittarit ja seuranta. Seuraavat askeleet ovat ohjelman toteuttaminen eli ympäristön huomioiminen liittojen toiminnassa ja ympäristötietoisuuden lisääminen lajien parissa.

5. Nykytilan kartoituksen tulokset

Ympäristökyselyä varten ympäristötyöryhmässä mietittiin oikeita kysymysasetteluja, jotta saisimme kartoitettua lajiliittojen ja jäsenseurojen tilannetta sekä näkemyksiä ympäristöön ja kestävään kehitykseen liittyvissä asioissa. Kysymykset käsittelivät mm. sitä mitä seurat ja liitot tietävät nykyisestä ympäristöohjelmasta ja onko heillä tällaista ohjelmaa jo käytössä sekä millaista tukea, tiedotusta ja koulutusta voisi olla, jotta sen käyttöön ottaminen liittoihin ja seuroihin olisi mahdollista. Kysely lähetettiin liittojen toiminnanjohtajille ja sitä kautta seuroille.

Kysely toteutettiin Google Forms -lomakkeella (liite 1). Vastaaminen oli mahdollista tehdä nimettömänä. Kyselypyyntöjä lähetettiin 888 kpl ja vastauksia tuli 84 kpl, joista 74 oli lajiseuroja, seitsemän lajiliittoa ja yksi alueorganisaatio. Suurin osa kysymyksistä oli monivalintakysymyksiä ja lopussa oli avoimia kysymyksiä. Kysely lähetettiin elokuun alussa ja vastaukset pyydettiin 20.8.2024 mennessä. Annetuista vastauksista kävi

ilmi, että ympäristöön liittyvät asiat eivät ole kaikille selkeitä ja esille nousee ilmeinen tarve sekä itse ympäristöohjelman että siihen liittyvien käytännön toimenpiteiden vahvistamisesta. Kehitettävinä kohteina voidaan havaita tarve ympäristövastaaville henkilöille ja ympäristöohjelman tai suunnitelman tekemiselle ja mittareille (Kuva 2). Tähän liittynee kiinteästi myös se, että toiminnan ympäristövaikutuksiin ei juurikaan kiinnitetä huomioita tai ne ovat yksittäisiä tekoja. Tämä ei vaikuttaisi olevan tiedosta kiinni, sillä enemmistö vastaajista ilmoitti heillä olevan tarpeeksi tietoa toimia ympäristöystävällisesti.

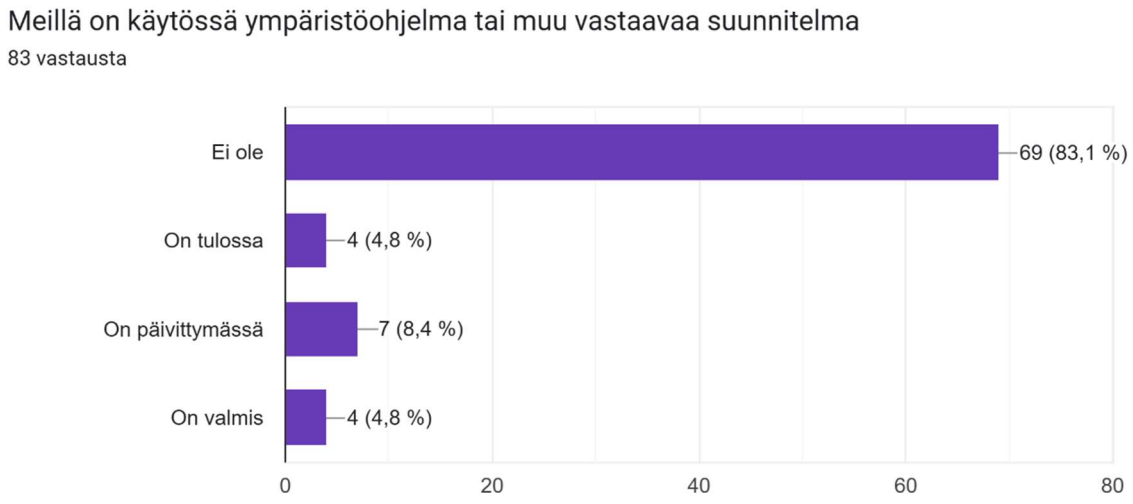

Kuva 2. Ympäristöohjelman tai muun vastaavan suunnitelman käyttö vastaajien keskuudessa.

Vastaajat ilmoittivat jo tekevänsä tekoja ympäristön hyväksi. Näitä olivat mm. kokoustamiseen ja työskentelyyn liittyvät etäkäytänteet ja paperittomuus. Lisäksi tehtiin erilaista kierrätystä, energiansäästöön liittyviä toimia ja asenteisiin sekä tietoon vaikuttamista. Tarpeelliseksi nähtiin sellaiset mittarit, jotka olisivat käytännön läheisiä, helppokäyttöisiä ja ymmärrettäviä. Tukea kestävän kehityksen edistämiseksi toivottiin ja tarve tuotiin esille monella tasolla ja useilla eri tavoilla. Tuki voisi vastaajien mielestä olla esimerkiksi tietoisuuden lisäämistä, yhteistä viestintää, erilaisia tarkistuslistoja tai ympäristöohjelmarunko. Myös taloudellinen tuki toiminnan kehittämiseen koettiin tarpeelliseksi. Viestinnän suhteen vastaajilta tuli ehdotuksia eri näkökulmista, esimerkiksi sen tulisi vastaajien mielestä olla helppoa, asiallista, herättelevää, aktiivista ja jopa humoristista. Myös Suomi Sportia ehdotettiin viestintämateriaalin alustaksi. Osa vastaajista oli kuitenkin sitä mieltä, että eivät koe asiasta viestimistä tarpeelliseksi ja toivovat, että tämä asia jätettäisiin urheilun ulkopuolelle. Vastauksissa tuotiin esille, että resurssit tulisi mieluummin käyttää esimerkiksi valmennukseen ja ympäristö- ja ilmastokauhua koettiin olevan jo muutenkin riittävästi. Kuvassa 3 kuitenkin havaitaan, että enemmistön mielestä ympäristön huomioiminen on tärkeää vastaajien lajin kannalta.

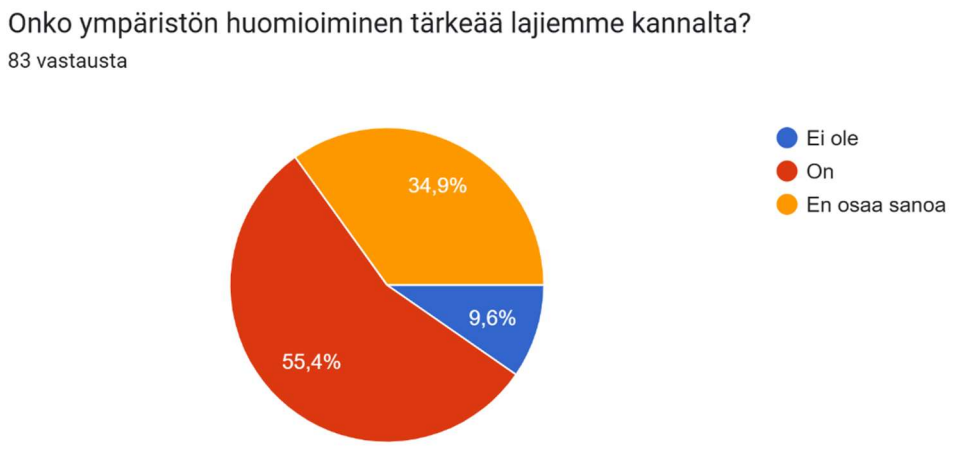

Kuva 3. Ympäristön huomioimisen tärkeys vastaajien mielestä

Koulutuksesta vastaajat toivat esille toiveita sen helppoudesta, yksinkertaisuudesta, ymmärrettävyydestä ja tehokuudesta. Vastauksissa kaivattiin konkreettisia vinkkejä ja ohjeita sekä mittareita, joita olisi helppo seurata. Toivottiin vastauksia siihen, miten seurana voisi vaikuttaa ja mitä toimenpiteitä pitäisi tehdä. Osa vastaajista eivät kokeneet koulutusta tarpeelliseksi tai heillä ei ollut asiaan mielipiteitä. Aiheesta sai lopussa kirjoittaa vapaasti ja näihin sisältyi sekä asian tärkeyttä korostavia että arvostelevia kommentteja. Osa näkee aiheen tärkeyden ja välttämättömyyden, osa kokee tämän ajanhukkana ja haasteellisena toteuttaa. Näiden perusteella voidaan todeta, että tilanteet ovat sekä tiedollisesti että asenteellisesti kovin erilaisia. Tämä asettaa omat haasteet yhteisen ympäristöohjelman toteuttamiselle, jotta pystytään vastaamaan eri vaiheessa olevien toimijoiden tarpeisiin. Yksityiskohtaisemmat vastaukset ja kuviot löytyvät liitteestä 2.

6. Mittarit ja seuranta

Mittareilla ja niiden seurannalla vastataan nykytilankartoituksesta nousseisiin aiheisiin. Tällä ohjelmakaudella valitaan yhteiset, konkreettiset mittarit. Aikaisemman ohjelman ja kyselyn tulosten perusteella seurantaa varten on luotu “Kamppailukompassi”, joka koostuu sosiaalisesta, ekologisesta, urheilullisesta ja taloudellisesta näkökulmista (Kuva 4). Nämä ovat linjassa myös luvussa 2 mainitun Sports for Nature – periaatteiden kanssa.

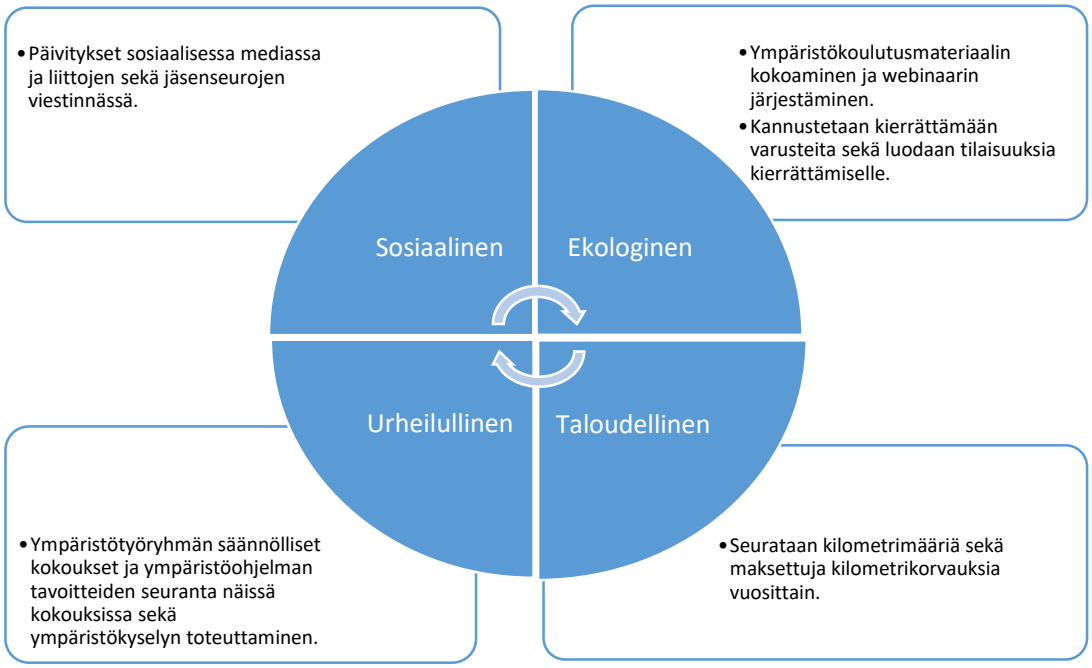

Kuva 4. Kamppailukompassi ja siihen sisältyvät mittarit.

Jokaista kamppailukompassin näkökulmaa koskevat samat periaatteet aikataulun, vastuuhenkilöiden sekä arvioinnin ja seurannan suhteen.

- **Aikataulu:** Suunnitelman laatiminen 2024 ja seuranta ja arviointi 2025-2027.
- **Vastuuhenkilöt:** Ympäristötyöryhmän jäsenet ja lajiliittojen henkilöstö.
- **Arviointi ja seuranta:** 2025-2027

Urheilullinen kestävyys *tarkoittaa kamppailulajien harrastamisen ja kilpailun toteuttamista kestävällä tavalla. Tätä ulottuvuutta arvioidaan yhteisen ympäristöohjelman kautta.*

Tavoite 1: Kamppailulajiliitot ja Painonnostoliitto seuraavat ja arvioivat ympäristöohjelman 2025–2027 toteutumista.

- **Toimenpiteet:** Ympäristötyöryhmän säännölliset kokoukset ja ympäristöohjelman tavoitteiden seuranta näissä kokouksissa sekä ympäristökyselyn toteuttaminen.
- **Mittarit:** Kyllä/ei sekä ympäristökyselystä saadut tulokset.

Ekologinen kestävyys *tarkoittaa seurojen kouluttamista ympäristöasioista sekä Kamppailulajiliittojen ja Painonnostoliiton ympäristöohjelmasta, sekä varusteiden kestävän käytön edistämistä. Tätä ulottuvuutta arvioidaan ympäristökoulutusmateriaalin kokoamisen kautta sekä urheiluvaatteiden ja -välineiden kierrätyksellä.*

Tavoite 1: Ympäristökoulutusmateriaalin kokoaminen.

- **Toimenpiteet**: Ympäristökoulutusmateriaalin kokoaminen ja webinaarin järjestäminen.
- **Mittari**: Kyllä/ei.

Tavoite 2: Tehostetaan varusteiden kierrätystä.

- **Toimenpiteet:** Kannustetaan kierrättämään varusteita sekä luodaan tilaisuuksia kierrättämiselle.
- **Mittari**: Kyllä/ei.

Taloudellinen kestävyys *tarkoittaa sitoutumista ja tekoja, jotka tukevat ympäristöä ja taloutta. Tätä ulottuvuutta arvioidaan ajetuilla kilometreillä ja maksetuilla kilometrikorvauksilla.*

Tavoite 1: Pyritään vähentämään ajettuja kilometrimääriä.

- **Toimenpiteet:** Seurataan kilometrimääriä sekä maksettuja kilometrikorvauksia vuosittain.
- **Mittari:** Kilometrimäärät ja maksetut kilometrikorvaukset euroina /vuosi.

Sosiaalinen kestävyys *tarkoittaa ekologisesti kestävien käytäntöjen edistämistä. Tätä toteutetaan erilaisin viestinnän keinoin ja seurataan lajiliittojen seurapalautteesta.*

Tavoite 1: Ympäristöohjelmasta ja –aiheista tiedottaminen.

- **Toimenpide:** Päivitykset sosiaalisessa mediassa ja liittojen sekä jäsenseurojen viestinnässä. Ympäristöohjelma on liittojen internetsivuilla, sosiaalisessa mediassa, seurakirjeessä ja tämän lisäksi liitot tekevät sosiaalisessa mediassa päivityksen oman lajinsa ympäristökestävyydestä ja vinkkejä (esim. tarkistuslista).
- **Mittari:** Kyllä/ei ja viestinnän päivityksien määrä vuosittain.

7. Viestintä

Ympäristötyöryhmä suunnittelee yhteisen viestintämme, jolla levitämme ympäristötietoutta ja materiaalia lajiemme piirissä seuroille ja harrastajille. Viestimme ympäristöohjelman toimista jäsenistöille liittojen internet-sivuilla, sosiaalisessa mediassa ja seurakirjeillä säännöllisesti. Ympäristöohjelman tavoitteita edistävää sosiaalisen median materiaalia tuotetaan jaettavaksi liittojen ja seurojen some-alustoilla.

Ympäristötyöstä laaditaan liitto- ja seuratoimijoille ympäristötyöhön keskittyvä tai osana jotakin muuta koulutuskokonaisuutta toimiva ympäristökoulutus, jossa esitellään ympäristötyön mahdollisuuksia ja hyviä käytänteitä aihepiiristä. Näin pyritään vaikuttamaan yhdistysaktiivien ja harrastajien ympäristötietoisuuteen sekä arkiseen käyttäytymiseen. Tämän lisäksi nostamme ajankohtaisia, järjestöihin vaikuttavia ympäristöasioita viestinnässä esiin, kun ne ovat ajankohtaisia. Sopivien tilaisuuksien tullen otamme yhdessä kantaa ympäristöasioihin.

Ympäristötyöryhmä pitää suunnittelukokouksia säännöllisesti ja käyttää tarvittaessa ulkopuolista apua vaikuttavan viestinnän toteuttamiseksi. Työryhmä suunnittelee myös ohjelmakauden aikana avoimen webinaarin, jonka sisältö suunnitellaan yhdessä lajiliittojen, jäsenseurojen ja alan asiantuntijoiden kanssa. Tarkemmat viestinnälliset mittarit löytyvät Kamppailukompassin sisällöistä.

8. Lopuksi

Urheilulajit tavoittavat valtavan määrän ihmisiä, ja jos tämä massiivinen ihmisjoukko saataisiin sitoutumaan luonnon monimuotoisuuden edistämiseen ja ilmastotekoihin, vaikutus olisi merkittävä (Kestävästi liikkeelle-verkkokurssin aineisto, 2024).

Ympäristöohjelman laatiminen ja siihen sitoutuminen on merkityksellistä ja vaikuttavaa, koska liikunta ja urheilu vaikuttaa positiivisesti sosiaaliseen kestävyyteen Agenda 2030 mukaisesti: terveyteen ja hyvinvointiin, hyvään koulutukseen, sukupuolten tasa-arvoon, ihmisarvoiseen työhön ja talouskasvuun, eriarvoisuuden vähentämiseen ja rauhaan, oikeudenmukaisuuteen ja hyvään hallintoon.

Seuraavan ohjelmakauden päivityksessä kiinnitämme erityistä huomiota ohjelman saavutettavuuteen ja eri kieliversioihin.

Ympäristöohjelman taustalla olevat lähteet

The impacts of sport emissions on climate: Measurement, mitigation, and making a difference.
https://nyaspubs.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/nyas.14925

Environmental sustainability in sport: a systematic literature review.
https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/16184742.2022.2126511

The Top 3 Ways That Sport Impacts Our Environment
https://www.sportsustainability.org/news-events/the-top-3-ways-that-sport-impacts-our-environment

The Influence of the Sports Industry on Climate Change and How it Can Be Part of the Solution.
https://earth.org/sports-climate-change/

Environmental sustainability.
https://www.uksport.gov.uk/our-work/powering-positive-change-and-social-impact/environmental-sustainability

Sport – a key player in climate action?
https://climate-pact.europa.eu/news-and-events/news/sport-key-player-climate-action-2024-07-26_en

Sport and the Environment: What is the Connection?
Sport and the Environment: What is the Connection? | College of Natural Resources News (ncsu.edu)

Putting the Earth in Play: Environmental Awareness and Sports.
https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1459948/

YK:n Agenda 2030. https://kestavakehitys.fi/agenda-2030

EU:n ilmastopolitiikka. https://ym.fi/euroopan-unionin-ilmastopolitiikka

Pariisin ilmastosopimus. https://ym.fi/pariisin-ilmastosopimus

Suomen Olympiakomitea 2024. Hiilijalanjälkilaskennan infotilaisuus 29.8.2024 materiaalit.

Kestävästi Liikkeelle verkkokurssi 2024 https://liike.fi/opiskele/verkkokurssi/?success=1

Liitteet

Liite 1. Google Forms -kyselylomakkeen kysymykset

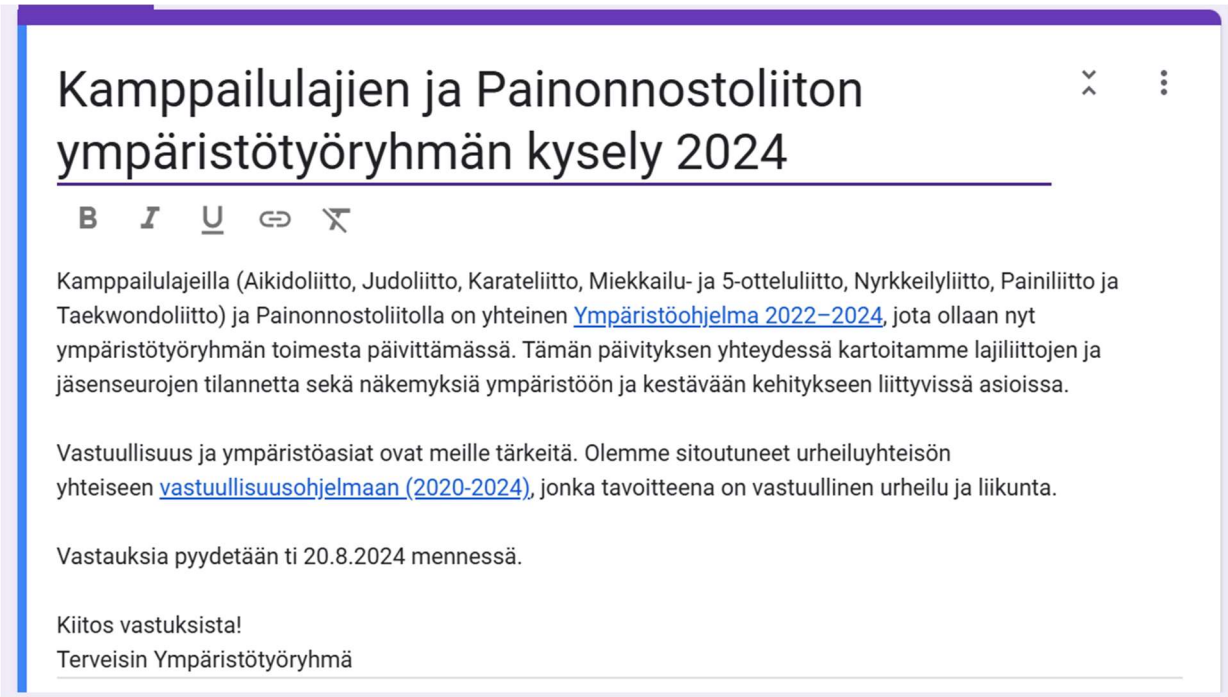

Kamppailulajien ja Painonnostoliiton ympäristötyöryhmän kysely 2024

Kamppailulajeilla (Aikidoliitto, Judoliitto, Karateliitto, Miekkailu- ja 5-otteluliitto, Nyrkkeilyliitto, Painiliitto ja Taekwondoliitto) ja Painonnostoliitolla on yhteinen Ympäristöohjelma 2022–2024, jota ollaan nyt ympäristötyöryhmän toimesta päivittämässä. Tämän päivityksen yhteydessä kartoitamme lajiliittojen ja jäsenseurojen tilannetta sekä näkemyksiä ympäristöön ja kestävään kehitykseen liittyvissä asioissa.

Vastuullisuus ja ympäristöasiat ovat meille tärkeitä. Olemme sitoutuneet urheiluyhteisön yhteiseen vastuullisuusohjelmaan (2020-2024), jonka tavoitteena on vastuullinen urheilu ja liikunta.

Vastauksia pyydetään ti 20.8.2024 mennessä.

Kiitos vastuksista!
Terveisin Ympäristötyöryhmä

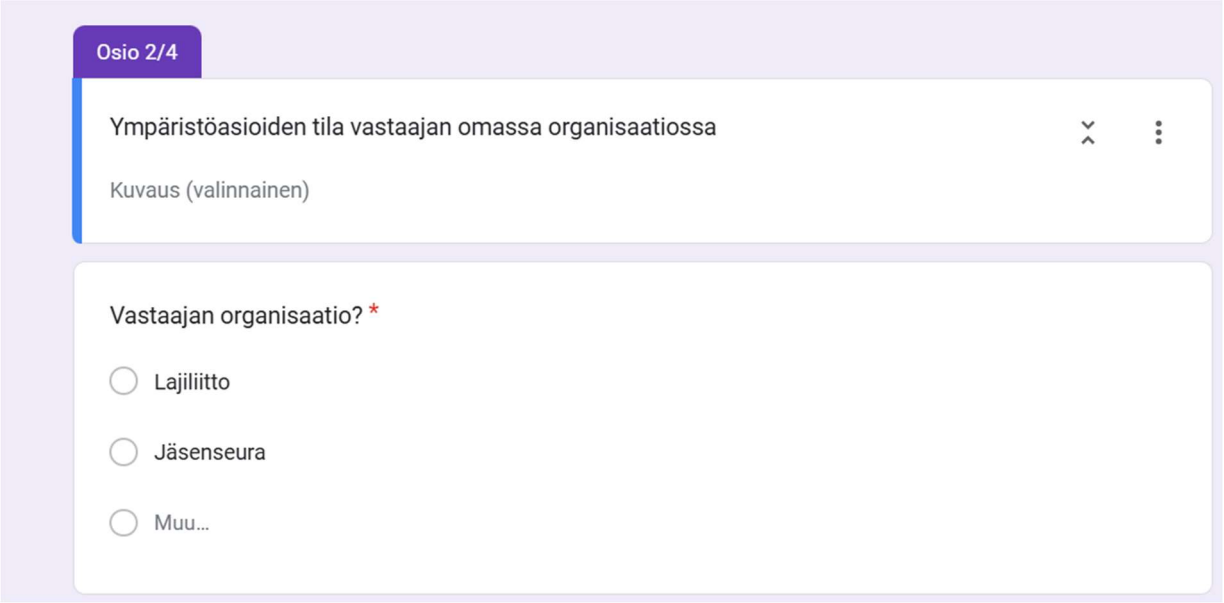

Osio 2/4

Ympäristöasioiden tila vastaajan omassa organisaatiossa

Kuvaus (valinnainen)

Vastaajan organisaatio? *

- Lajiliitto
- Jäsenseura
- Muu...

Vastaajan asema organisaatiossa? *

- [ ] Puheenjohtaja
- [ ] Hallituksen jäsen
- [ ] Ympäristövastaava / nimetty henkilö
- [ ] Toiminnanjohtaja
- [ ] Järjestöpäällikkö
- [ ] Muu...

Organisaatiossanne ympäristöasioista vastaa? *

- ( ) Puheenjohtaja
- ( ) Hallitus
- ( ) Nimetty henkilö
- ( ) Ei kukaan
- ( ) Koordinoidaan yhteistyönä
- ( ) Muu...

Meillä on käytössä ympäristöohjelma tai muu vastaavaa suunnitelma *

- [ ] Ei ole
- [ ] On tulossa
- [ ] On päivittymässä
- [ ] On valmis

Teemme organisaatiossamme riittävästi asioita, jotka tukevat ympäristön kestävää kehitystä ja ilmastonmuutoksen hillintää *

	1	2	3	4	5	
Täysin eri mieltä	○	○	○	○	○	Täysin samaa mieltä

Kerro, millaisia asioita teette jo ympäristön kestävän kehityksen kannalta (esim. seuran tekemät top 3 asiaa ympäristön eduksi)?

Pitkä vastausteksti

Millä tavoin kiinnitätte huomiota toimintanne ympäristövaikutuksiin? *

- ○ Emme millään tavoin
- ○ Hyvin vähäisesti
- ○ Jonkin verran
- ○ Teemme jotain yksittäisiä asioita
- ○ Teemme suunnitelmallisesti asioita

Meillä on käytössä tällä hetkellä ympäristötoimien vaikuttavuutta osoittavia mittaristoja *

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei
- ☐ En osaa sanoa

Mikäli vastasit edelliseen kyllä, kerro minkälaisia mittaristoja teillä on käytössänne.

Pitkä vastausteksti

Meillä on tarpeeksi tietoa toimia ympäristöystävällisesti *

	1	2	3	4	5	
Täysin eri mieltä	○	○	○	○	○	Täysin samaa mieltä

Kamppailulajien ja Painonnostoliiton yhteinen ympäristöohjelma

Kuvaus (valinnainen)

Kamppailulajien ja Painonnostoliiton yhteinen ympäristöohjelma on meille tuttu *

- [ ] Ei ole
- [ ] Olen kuullut siitä
- [ ] Olen tutustunut ohjelmaan

Onko ympäristön huomioiminen tärkeää lajiemme kannalta? *

- ○ Ei ole
- ○ On
- ○ En osaa sanoa

Minkälaisia ympäristötoimien vaikuttavuutta osoittavia mittaristoja näkisit tarpeellisiksi Kamppailulajien ja Painonnostoliiton yhteiseen ympäristöohjelmaan? *

Pitkä vastausteksti

Tiedotus ja koulutus

Kuvaus (valinnainen)

Millainen tuki edistäisi lajiemme kestävää kehitystä? *

Pitkä vastausteksti

Minkälainen viestintä olisi toivottavaa ympäristöohjelmasta ja -aiheesta? *

Pitkä vastausteksti

Millainen koulutus tai tieto olisi tarpeen? *

Pitkä vastausteksti

Tähän voit vielä kirjoittaa vapaasti aiheesta:

Liite 2. Kooste kyselyn vastauksista kysymyksittäin ja graafiset esitykset.

Vastaajan organisaatio:

- jäsenseura 74
- lajiliitto 7 kpl
- alueorganisaatio 1 kpl

Vastaajan asema organisaatiossa:

- puheenjohtaja 57 kpl
- hallituksen jäsen 13 kpl
- toimihenkilö 1 kpl
- toiminnanjohtaja 4 kpl
- järjestöpäällikkö 2 kpl
- Valmentaja/puheenjohtaja 1 kpl

Organisaatiossanne on ympäristöasioista vastaava henkilö:

- ei kukaan 41
- hallitus 23 kpl
- koordinoidaan yhteistyönä 12 kpl

Meillä on käytössä ympäristöohjelma tai muu vastaava suunnitelma:

- ei ole 68 kpl
- on päivittymässä 7 kpl
- on valmis 4 kpl
- on tulossa 3 kpl

Teemme organisaatiossamme riittävästi asioita, jotka tukevat ympäristön kestävää kehitystä ja ilmastomuutoksen hillintää (5 = täysin samaa mieltä, 1 = täysin eri mieltä):

- kolme 39 kpl
- neljä 15 kpl
- kaksi 14 kpl
- viisi 8 kpl
- yksi 7 kpl

Millä tavoin kiinnitätte huomiota toimintanne ympäristövaikutuksiin?

- hyvin vähäisesti 29 kpl
- jonkin verran 22 kpl
- teemme jotain yksittäisiä 16 kpl
- emme millään tavoin 13 kpl
- teemme suunnitelmallisesti asioita 3 kpl

Meillä on käytössä tällä hetkellä ympäristötoimien vaikuttavuutta osoittavia mittaristoja:

- ei 79 kpl
- kyllä 2 kpl
- en osaa sanoa 2 kpl

Meillä on tarpeeksi tietoa toimia ympäristöystävällisesti (5 = täysin samaa mieltä, 1 = täysin eri mieltä):

- neljä 19 kpl
- kolme 31 kpl
- viisi 13 kpl
- kaksi 13 kpl
- yksi 7 kpl

Kerro, millaisia asioita teette jo ympäristön kestävän kehityksen kannalta (esim. seuran tekemät top 3 asiaa ympäristön eduksi)? Vastauksista useimmiten nousseet kohteet ja asiat:

- **Työ/kokous:** mm. Etäkokous, etätyö
- **Paperi:** paperittomuus, sähköinen mainosta
- **Kulkeminen:** julkiset kulkuvälineet, pyöräily, kävely, yhteiskuljetus
- **Kierrätys:** varusteiden kierrätys, jätteiden lajittelu, välineiden yhteiskäyttö
- **Energia:** valot sammutetaan lähtiessä, vain osa paikasta valaistuna
- **Opetus:** kestävän liikkumiseen kannustaminen, luonnon kunnioittaminen

Minkälaisia ympäristötoimien vaikuttavuutta osoittavia mittaristoja näkisit tarpeellisiksi Kamppailulajien ja Painonnostoliiton yhteiseen ympäristöohjelmaan? Vastauksista useimmiten nousseet kohteet ja asiat:

- **Toiminta:** toimintojen järjestäminen, tapahtumien ympäristöasiat, harrastustilojen mahdollisimman hyvä käyttö, energian säästö
- **Käytettävyys:** helposti toteutettavia, seurattavia, muihin lajeihin verrattavia, toimivia, edullisia, helppolukuisia, mobiileja, käytännön läheisiä, eivät nosta kustannuksia seuroille
- **Kulkeminen:** kilometrit, yksityisautoilu vs. kimppakyydit vs. pyöräily
- **Kierrätys:** asujen, välineiden ja tarvikkeiden kierrätys, jätteiden kierrätys
- **Asian ymmärrys:** selkeitä faktoja, vertailu eri lajeihin, ympäristövastuullisuus, hiilijalanjälki, harrastajakohtaisia

Millainen tuki edistäisi lajiemme kestävää kehitystä?

- **Liitto:** koulutus seurakentälle, liiton selkeä ohjelma (pienet/isot seurat), tuki esim. Seminaarien kautta, rahallinen tuki, tieto, aktiivinen ja positiivinen, toiminta mediassa, kohdennettu, ohjeistus, valmiita ehdotuksia ja esimerkkejä miten voisi toimia, junalipputuki, yhteinen viestintä (asian tuominen säännöllisesti esille), asioiden mahdollistaminen seuratasolla, seuroille yksinkertainen ympäristöohjelmarunko, varmistetaan asian ja kehityshalukkuus lajikohtaisesti, huomio matkailun tarpeisiin, ympäristödiplomi/pohja/tsekkauslista, joista seurat voivat valita omat kehittämisen kohteet, kohdennettu toimiemme ympäristövaikutuksista tiedottaminen
- **Tietoisuus:** tietoisuuden parantaminen, ympäristödiplomi, pohja, tsekkauslista tiedottaminen, kierrätyksen tekeminen helpoksi, kestävämmät varusteet ja niiden tehokas kierrättäminen ja käytetyn kauppa, tapahtumapaikat lähemmäksi isoa massaa, toimiemme ympäristövaikutuksista tiedottaminen
- **Seurat:** yhteistyö, valmentajien esimerkki, aktiivinen ja positiivinen toiminta mediassa, yhteinen tiedottaminen, asioiden mahdollistaminen seuratasolla, kierrätyksen tekeminen helpoksi, seuroille yksinkertainen ympäristöohjelmarunko, kestävämmät varusteet ja niiden tehokas kierrättäminen ja käytetyn kauppa, varmistetaan asian ymmärrys ja kehityshalukkuus lajikohtaisesti, huomio matkailun tarpeisiin
- **Kunta / valtio:** rahallinen tuki, tuki vähävaraisille harjoittelijoille bussikortteihin, junalipputuki, vihreän siirtymän tuki olisi paikallaan
- **Muuta:** en osaa sanoa, ei tarve, ei minkäänlainen, vähät eurot pitää ohjata urheilijoille

Minkälainen viestintä olisi toivottavaa ympäristöohjelmasta ja -aiheesta? Asia kohdalla löytyi positiivisia ja negatiivia sävyjä:

Positiivinen: sähköinen, selkeä ja ytimekäs, sähköpostitse, yksinkertainen, käytännönläheinen, seurainfot, lyhyet koulutukset, videot, huoneentaulut, helposti lähestyttävä ja positiivinen viestintä, vähäinen, mutta informoiva, ei liian painostava ja jatkuvasti kyselyjä sisältävä, positiivinen, asioista ei pidä tehdä liian haastavaa, asiallinen, selkeä ja lyhyt, monipuolinen, tekoihin kannustava, maltillinen, asiaa edistävä, liiton kautta, ajatuksia herättävä, mutta ei liian painostava ja "vihreä",

Facebook, esille laajamittaisesti ja liitto kohtaisissa kokouksissa ja herätettävä seurat, hyvin tuotettu, ei liian tosikkomainen, konkreettiset ohjeet, käytännön esimerkkejä, mielipidekysely, Teams, aktiivinen, viestintä materiaali Suomisport-alustalla

- **Negatiivinen:** opettakaa se ja laittakaa nekin rahat valmennukseen, en osaa sanoa, ei mitään, tietoa löytää halutessaan, en koe tarpeelliseksi, ei mikään, ympäristö ja ilmastokauhua on muutenkin joka kanavalla tarpeeksi, ihmiset ahdistuvat jo muutenkin, jätetään edes urheilu tämän ulkopuolelle

Millainen koulutus tai tieto olisi tarpeen? Asia kohdalla löytyi positiivisia ja negatiivia sävyjä:

- **Positiivinen:** Teams, Lyhyet tietoiskut, Asiallista tietoa, Yksinkertainen pdf-tiedosto, Koulutusta ja tietoa halukkaille. Tämätietoa yhteiseen viestintään, Käydä yhteisesti pääkohdat läpi esimerkiksi koulutustilaisuuksien yhteydessä, Lyhyitä webinaareja käsitellen yhtä yksittäistä aihetta, Internetsivusto, josta saisi tietoa aiheesta, Nuorisolle nuorten kielellä, Roadmap-tyyppinen lähestymistapa; miten päästä alkuun mitä olisi hyvä huomioida, mitä kohti pyrkiä, Kustannustehokas koulutus, Yleisellä tasolla jaettava tieto, Miten muualla näitä asioita on hoidettu ja selkeät polut/mallit asioiden toteuttamiseen, Tiivistetty tietoiskuntyyppinen koulutus, Teams, kerrallaan noin tunnin pituinen, Yleisellä tasolla oleva koulutus, Yhteinen runko-ohjelma seuroille, Perusasioiden koulutus ok, edistyksellisemmät seurat täsmäinfoa, Kaikesta tiedosta hyötyä, Vinkkejä ja yksinkertaisia toimintamalleja käytännön arkeen, Faktoja asian merkityksestä eli mitä teoilla saa aikaan, Mikä saisi ihmiset hoksaamaan oman vaikutuksensa, Mitkä ovat pienten seurojen suurimmat ympäristökuormitukset, Lajikohtainen huomiointi, Parhaasta käytännöstä olisi hyvä kertoa enemmän esimerkkejä, Perusteet alkuun, Lyhyet napakat tietoiskut muiden tapahtumien yhteydessä, Ohjaajille suunnattu webinaari, Ympäristövaikutusten mittareita - mitä ne ovat ja kuinka tulkitaan, Konkreettiset ohjeet, Mihin voi seurana vaikuttaa ja millaisia mittareita voisi käyttää ja seurata, Millä on oikeasti vaikutusta, ei pelkkää lisätyötä, joilla ei ole isompaa merkitystä, Ympäristötietouden lisääminen, miten yksilö voi toiminnallaan vaikuttaa ja mitä voimme seurana ottaa ympäristöasiat paremmin huomioon.
- **Negatiivinen:** Vaikea sanoa, En osaa sanoa, En koe tarpeelliseksi, en osaa vastata, Tieto riittää, koulutus syö tärkeää aikaa vapaaehtoisilta, Ei mikään, Ei kuulu asiaan, Ei mielipidettä, En koe tarpeelliseksi.

Vapaasti aiheesta:

- Aihe on tärkeä, mutta lajiliiton mahdollisuudet vaikuttaa ovat kovin rajallisia. Tärkeää kuitenkin tuoda aihetta omille jäsenille säännöllisesti esille ja siihen auttaa yhteisesti valmisteltu laadukas viestintämateriaali
- Alueellinen yhteistyö yli seurarajojen voi olla hyvä keino. Meillä matkustaminen kisoihin ja leireille taitaa olla suurin ympäristötekijä. Silloin kimppamatkustaminen ja suunnitelmallisuus ovat parhaita tekoja. Siihen pitää kannustaa ja tehdä se mahdollisimman helpoksi. Vapaaehtoisille sellainen koordinaatio on toisinaan raskasta ja riskialtista. Otanko ison bussin ja sitten en saakaan siihen osallistujia? Tässä liitot voisivat olla avuksi. Kilpailutetaan bussit ja tarjotaan niitä käyttöön. Vaatii työtä mutta olisi ympäristöteko.
- Ympäristöasiat ovat koko ajan enemmän esillä seurassamme, mutta paljon tekemistä vielä riittää
- Kiitos yhteisen ohjelman tekijöille! Tämä on tärkeä työtä
- Ajanhukkaamista
- Keskittykää urheiluun!
- Annetaan kaikkien kukkien kukkia ja tuetaan seuratyötä, etenkin pieniä seuroja. Meillä on ehkä ei-niin-tyypillinen tilanne, kun meillä on omat omistamamme tilat. Asia, joka kannattaa ottaa huomioon paitsi kyselyissä myös kaikissa tuki- ym. asioissa. Kiitos kyselystä!
- Kaikenlaista on. Katseet voisi kääntää kohti 2028 olympialaisia.

- Aiheesta on mielestäni hyvä keskustella mutta voidaanko urheiluseuroissa vaikuttaa olennaisesti? Tilat ovat mitä ovat varsinkin, jos on kaupungin tiloissa/vuokratiloissa. Kisamatkat leirit joudutaan aina järjestämään jossain ja tulee enempi tai vähempi matka aina jollekin.
- Kamppailuseuroilla ei ole mahdollista tehdä suuria ympäristötekoja, koska emme voi esim. vaikuttaa kaupungin tilojen lämmitykseen käytettävään energiaan. Ainoa mihin voimme vaikuttaa, on se, millä välineellä tulee ja lähtee harjoituksista.
- Vähän vaikea aihe, kun ollaan vuokralla ja kiinteistö kuluttaa sen verran sähköä, kun kuluttaa ja osallistujat käyvät treeneissä millä käyvät
- Tsemppiä tärkeään työhön....
- Kiitos tärkeän asian esille nostamisesta. Toivon että vastauksien perusteella tuodaan seuroille tietoa asiasta ja lisätään ymmärrystä
- en ole yhdistänyt näitä asioita toisiinsa
- Kiitos hyvän asian edistämisestä
- Keskitytään olennaiseen.

Vastaajan organisaatio?

83 vastausta

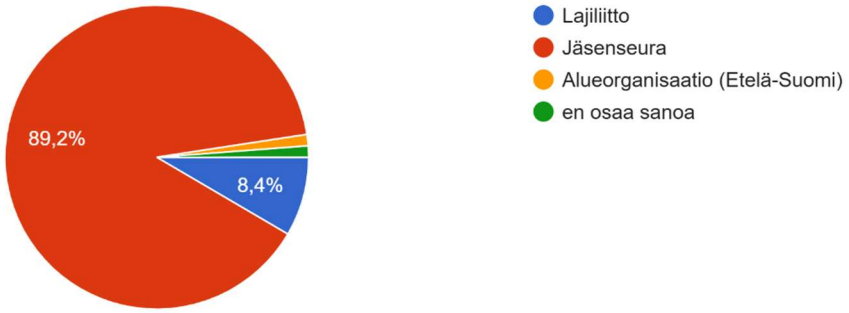

Vastaajan asema organisaatiossa?

83 vastausta

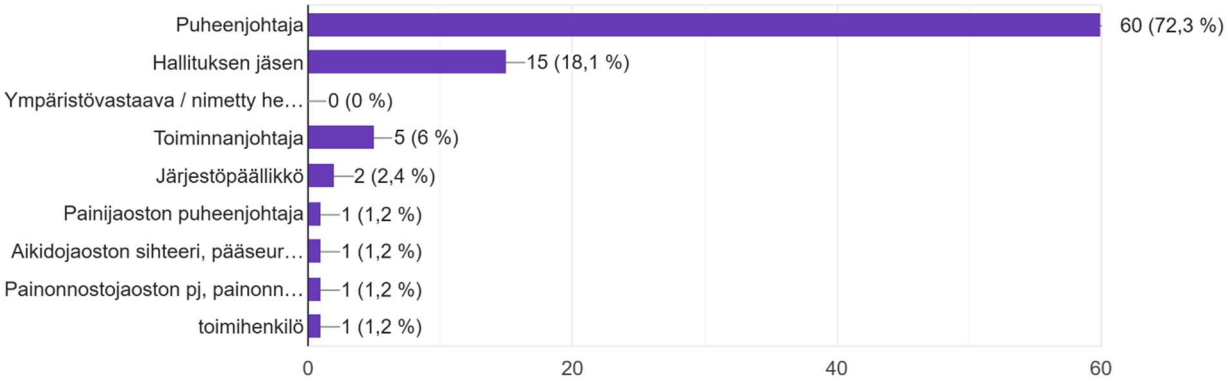

Organisaatiossanne ympäristöasioista vastaa?

83 vastausta

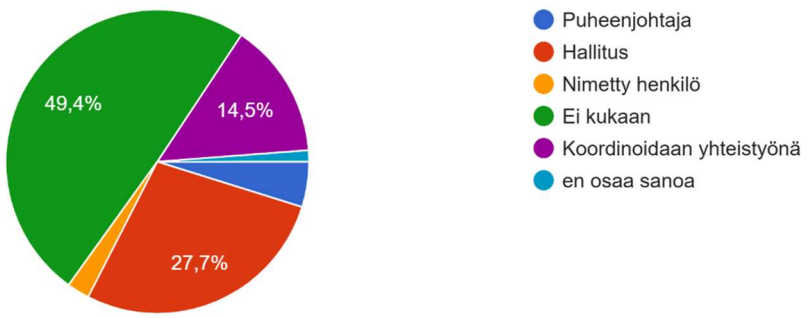

Meillä on käytössä ympäristöohjelma tai muu vastaavaa suunnitelma

83 vastausta

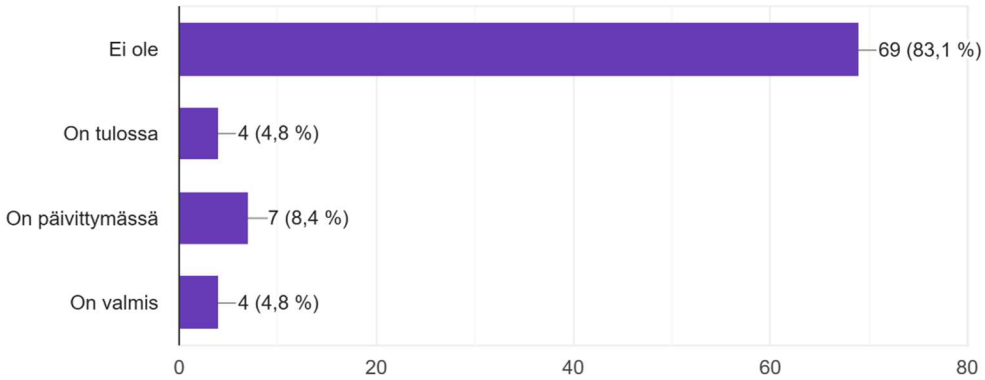

Teemme organisaatiossamme riittävästi asioita, jotka tukevat ympäristön kestävää kehitystä ja ilmastonmuutoksen hillintää

83 vastausta

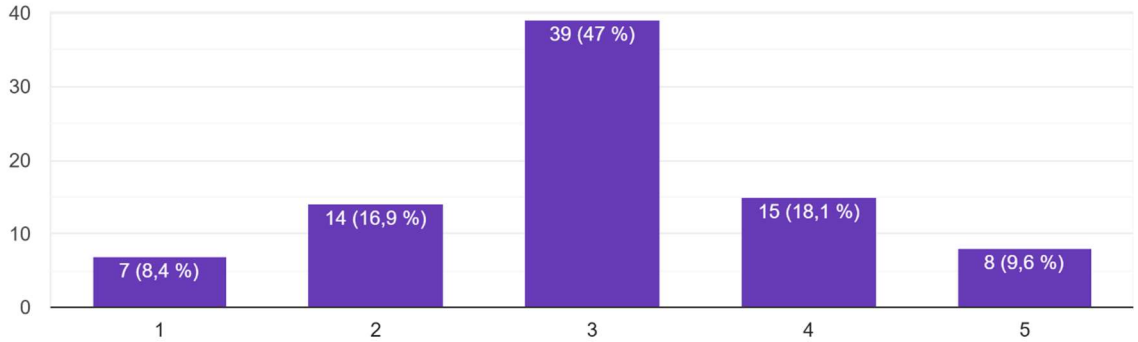

Millä tavoin kiinnitätte huomiota toimintanne ympäristövaikutuksiin?

83 vastausta

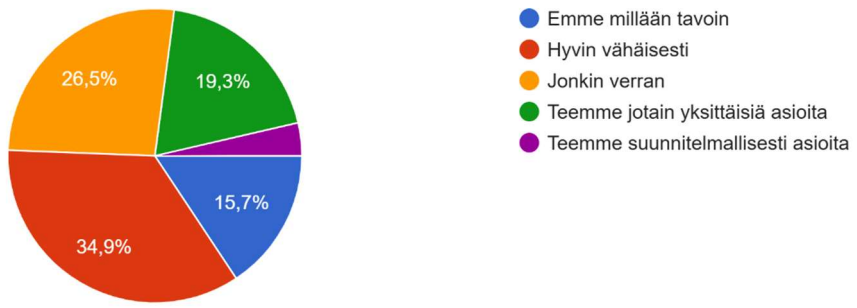

Meillä on käytössä tällä hetkellä ympäristötoimien vaikuttavuutta osoittavia mittaristoja

83 vastausta

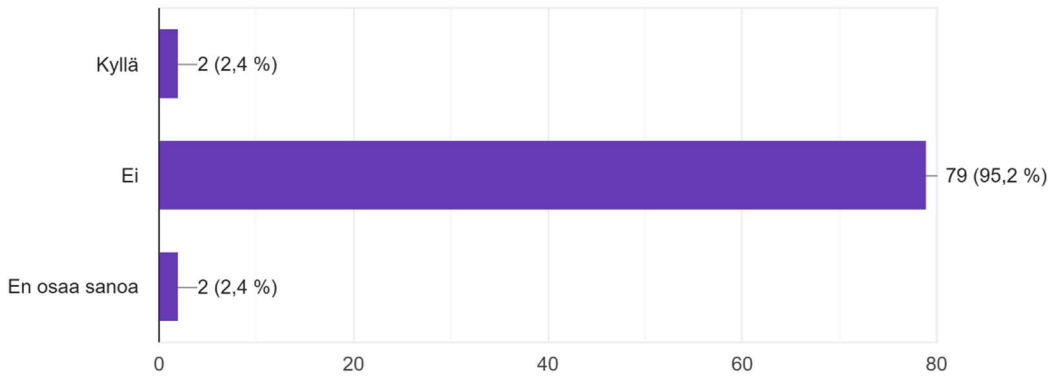

Meillä on tarpeeksi tietoa toimia ympäristöystävällisesti

83 vastausta

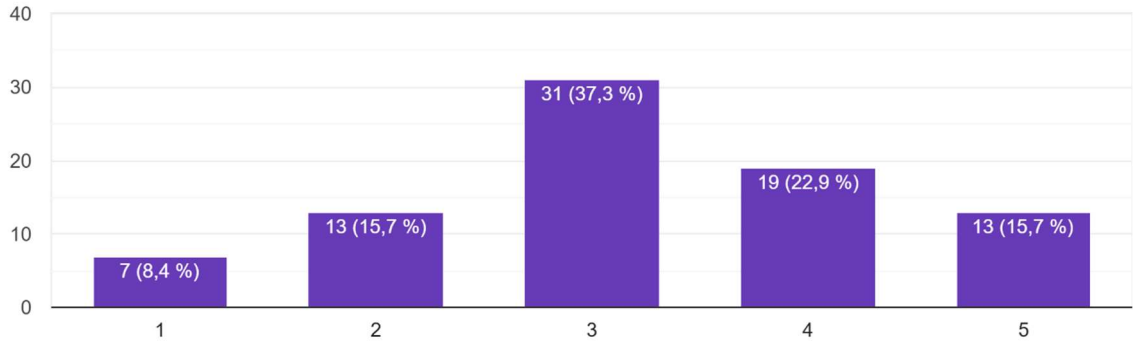

Kamppailulajien ja Painonnostoliiton yhteinen ympäristöohjelma on meille tuttu

83 vastausta

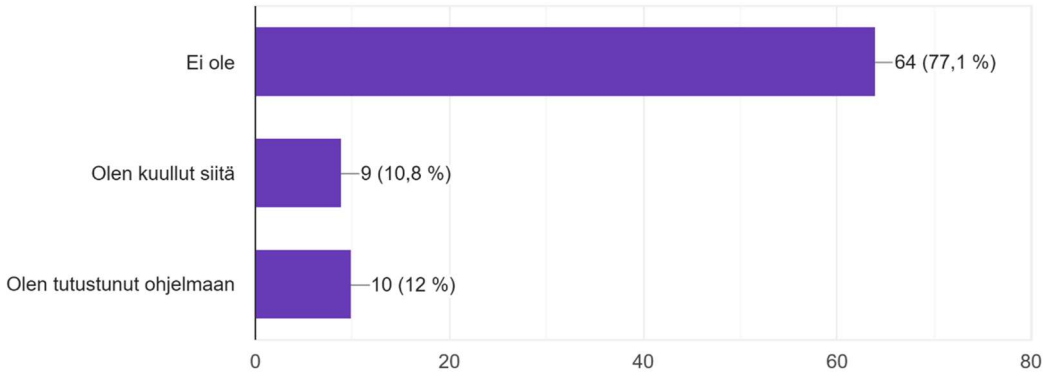

Onko ympäristön huomioiminen tärkeää lajiemme kannalta?
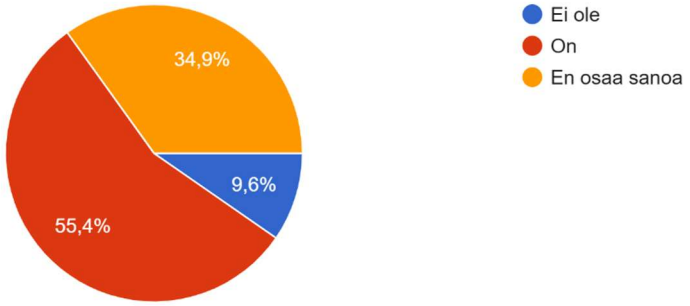
83 vastausta